

# La guitarra en el Jazz

## Capítol III

Ja a Nova York, són pràcticament els guitarristes de blues —època en el que el blues havia ja conquerit l'asfalt, donant una nova estructura a les interpretacions amb l'aportació definitiva de cantants com Bessie Smith i d'altres—, els que prenen peu a l'acompanyament a les orquestres i especialment als petits grups.

Guitarristes de la talla de Teddy Bunn, amb una inventiva melòdica extraordinària demostren que la guitarra té moltes més possibilitats de les que no es creia en principi. Però la pauta del que s'en podria dir "la guitarra moderna" la dona Django Reinhart. El cas de Django Reinhart no es produirà ja mai més dins la història del jazz, doncs Reinhart amb tot i vivint a París i no haver encara anat mai als Estats Units, de raça gitana, assimila el jazz mitjançant els contactes que havia de tenir únicament amb els músics desplaçats des d'aquest país amb les "tournées" per Europa.

Eren pels anys 30, i amb la fundació del Hot Club de França, per Hugues Panassié, s'organitza els famós Quintet del Hot Club, amb Stephane Grappelly al violí, Django Reinhart a la guitarra, dues guitarres rítmiques i contrabaix.

Com succeix quasi sempre, és la història la que dona la veritat del que ens queda, ja que per aquells anys el Quintet Hot Club de França arribà a tota mena de públics gràcies a la "vedette", que era el violinista Grappelly, i no pas per la importància que havia de tenir Django Reinhart, com a base i puntal de tota la guitarra moderna en el Jazz. I, això em recorda aquella anècdota quan un dia un amic meu poc versat en el jazz, hem preguntà que era el que més m'agradava d'Stephane Grappelly quan tocava al Quintet del Hot Club de França. La meua resposta fou la següent: "El que més m'agrada d'Stephane Grappelly quan toca al Quintet del Hot Club de França és en 'Django Reinhart'". I certament que és així, perquè la força expressiva de Django ho absorbeix tot, és impossible sortir-se d'ell. Quan hom sent el Q.H.F. no pot escoltar les piruetes de Grappelly, perquè mentres aquest les va fent, Django domina tot el conjunt o bé amb intervencions sorprenents, plenes de swing, o bé donant un ritme en el que hom no pot quedar-se quiet a la cadira.

Django Reinhart estructura la guitarra com un instrument definitivament acabat, complert, en el que tot es pot realitzar. El propi Duke Ellington escoltant la interpretació de Django en el "Solitude", digué que ni ell mateix podria haver-se-li ocorregut mai una estructura d'idees tan ben aconseguides —diu— "és com si sentís una orques-

tra plena de solucions insòlites".

Tot és possible sota les mans de Django Reinhart, qualsevol melodia absurda del moment, quasi bé sense cap ni peus, és transformada amb una interpretació sublim, sense oblidar el swing, i sobretot el llenguatge, el llenguatge en que els músics de jazz parlen.

I, és a partir d'aquest moment que la guitarra adquireix la importància que fins a les hores no havia tingut mai.

Cal esmentar però la dificultat que continuava tenint aquest instrument davant les actuacions en directe, doncs, per la seva baixa sonorització, feia molt dificultosa la seva intervenció, a excepció dels petits conjunts, on la guitarra es fornía d'un micròfon, com els altres instruments.

És a l'arribada de la segona guerra mundial quan l'electrònica solucionarà definitivament aquest problema, del que en parlarem en el proper capítol.

Jordi Vall Escriu



Freddie Green